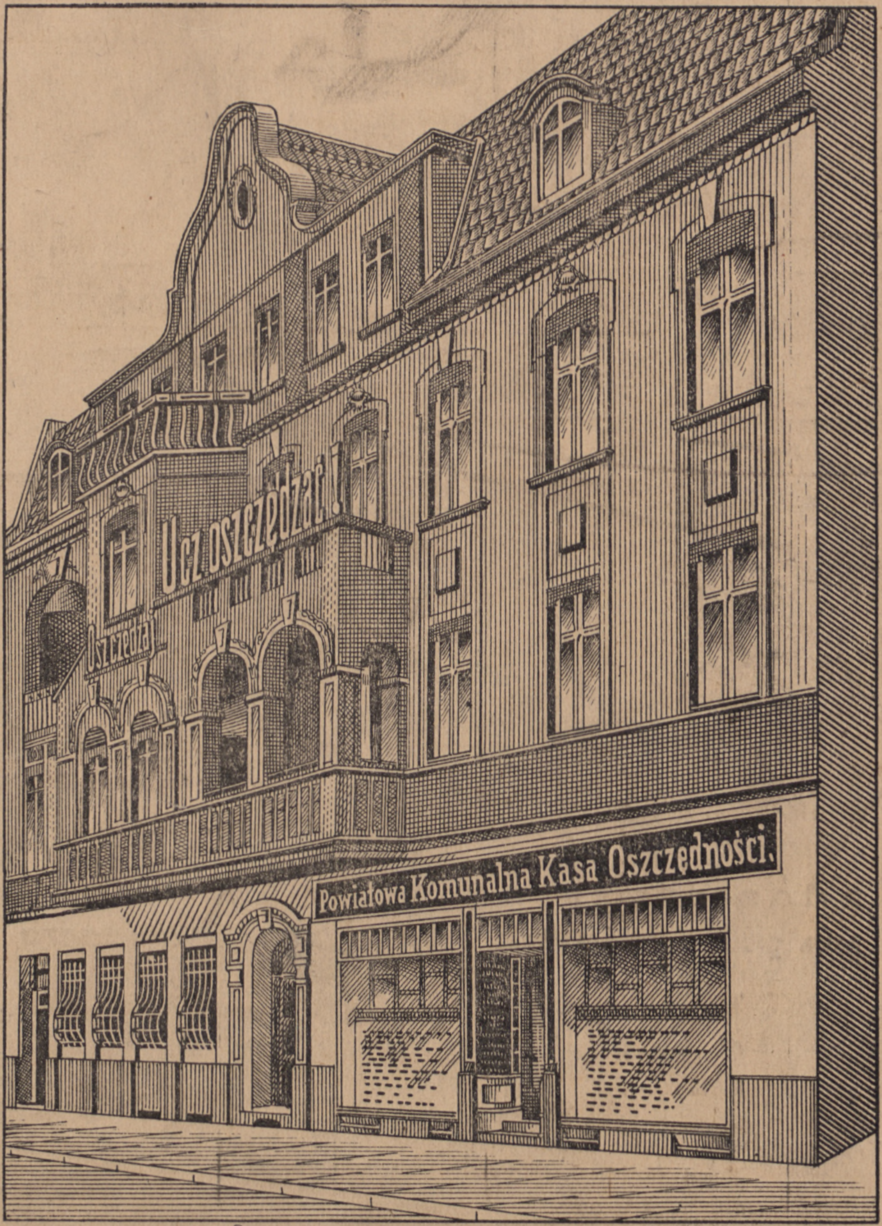
SPRAWOZDANIE

Powiatowej
Komunalnej Kasy Oszczędności

w Chojnicach

GMACH KASY PRZY ULICY GDAŃSKIEJ 23

za rok
1936

Powiatowa
Komunalna Kasa Oszczędności
w Chojnicach

SPRAWOZDANIE
Powiatowej
Komunalnej Kasy Oszczędności
w Chojnicach

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

Powiatowa Komunalna Kasa
Oszczędności w Chojnicach
założona przez Powiatowy
Związek Samorządowy
Chojnicki w roku 1881

„Źródłem wszelkiego nowego kapitału pieniężnego jest zarobek i oszczędność. Oszczędność zapewnia lepszą przyszłość każdej oszczędzającej jednostce i jej rodzinie, jak również całymu Narodowi. Oszczędność jest źródłem postępu gospodarczego i społecznych możliwości“.

Czcionkami drukarni „Ziemi Zaborskiej“ w Chojnicach, ul. Człuchowska 13. Tel. 44.

Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności

ul. Gdańska 23 **w Chojnicach** Telefon nr. 16

RACHUNKI W BANKACH:

R-nek żyrowy w Banku Polskim, oddział w Chojnicach
R-nek czekowy w P. K. O, oddział w Poznaniu, Nr. 203 419
R-nek bieżący w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu.

ZAKRES OPERACYJ:

Wkłady oszczędnościowe, bezterminowe i terminowe, oprocentowane od 4 do 5½ procent.

Rachunki otwartego kredytu i czekowe.

Pożyczki terminowe pod zastaw papierów wartościowych i innych wartości.

Pożyczki za zabezpieczeniem hipotecznym.

Dyskonto weksli.

Inkaso weksli i dokumentów.

Kupno i sprzedaż walut zagranicznych.

Przekazy krajowe i zagraniczne.

Zakup i sprzedaż papierów wartościowych.

Kasa czynna od godziny 8.30 do godziny 14-tej.

Organa

Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach

w dniu 31. grudnia 1936 r.

a) RADA KASY:

Przewodniczący: *Starosta Powiatowy Lipski Tadeusz*

Zastępca Przewodniczącego Rady Kasy: *Wicestarosta Biedrzyński Juliusz*

CZŁONKOWIE:

Ciemiński Kaliksta, rolnik z Jakubowa,

Grochowski Stanisław, emeryt. insp. szkolny z Chojnic,

Konitzer Aleksander, budowniczy z Czerska,

Kropidłowski Damazy, rolnik z Przyjaźni,

Wróblewski Leonard, kupiec z Brus.

b) ZARZĄD KASY:

Naczelnik Zarządu i Dyrektor Kasy: *Lipski Józef*

Zastępca naczelnika Zarządu i zastępca dyrektora: *Przewoski Roman*

c) KOMISJA REWIZYJNA:

Przewodniczący Komisji: *de-Morze Czernic Bronisław*, notariusz z Chojnic,

Członek Komisji: *Ks. Czapiewski Józef*, proboszcz z Swornegaci,

Członek Komisji: *Tyborski Jan*, rolnik i wójt z Konarzyn.

Organa

Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach

w dniu 31 grudnia 1936 r.

a) ZARZĄD KASY

[illegible]

[illegible]

CZŁONKOWIE

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

b) [illegible]

[illegible]

[illegible]

c) KOMISJA REWIZYJNA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Rok 1936 - z rzędu 55 - był dalszym etapem na drodze rozwoju Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach, co wykazuje najlepiej znaczne zwiększenie się obrotów wszystkich działów pracy Instytucji.

Dla wygody klienteli uruchomiony został 5 listopada 1936 r. ODDZIAŁ Kasy w Brusach. Zakres czynności tego oddziału obejmuje:

a) w zakresie obrotu oszczędnościowego:

przyjmowanie wpłat na książeczki oszczędnościowe, dokonywanie wypłat oszczędnościowych, wydawanie nowych książeczek oszczędnościowych;

b) w zakresie obrotu czekowego:

przyjmowanie wpłat na rachunki czekowe i dokonywanie wypłat z tych rachunków.

O ile w latach ubiegłych, silnego natężenia kryzysu, życie gospodarcze miało do pokonania największe trudności, o tyle przejawy roku ubiegłego pozwalają na wyrażenie poglądu, że nasilenie tych trudności było raczej mniejsze, co uprawnia nas do przypuszczenia, że znajdujemy się na drodze do poprawy gospodarczej, która aczkolwiek w rozmiarach swych nieduża, staje się jednak zjawiskiem realnym. Ponadto cyfry r. 1936 wykazują, że poczucie pewności i zaufania dociera do najszerszych warstw społeczeństwa polskiego powiatu chojnickiego, a przyrost oszczędności w Powiatowej Komunalnej Kasie Oszczędności w Chojnicach w tym roku świadczy, że oszczędność utrwala się jako jeden z ważkich elementów gospodarki obywatela polskiego tu na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej. Nauczyliśmy się polegać na własnych siłach. Wynik, który wykazuje Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach, jako największa instytucja finansowa na terenie powiatu chojnickiego, to jeden z ważkich dowodów, że siły społeczeństwa powiatu chojnickiego wzrastają i że poczucie gospodarności i zaradności wzmacnia się i tężeje.

Działalność oszczędnościowa

W najważniejszej dziedzinie naszej pracy, t. j. w dziale oszczędności, czysty przyrost wyniósł w roku sprawozdawczym **145.536,25 zł.**, osięgając na koniec roku sprawozdawczego ogólną sumę oszczędności **1.596.472,95 zł.** Również ilość książeczek oszczędnościowych wzrosła o 851 sztuk, osiągając na koniec roku 6518 sztuk.

Jeśli chodzi o charakter wkładów, to jak przedtem tak i nadal trzon oszczędności tworzą wkłady drobne. Gdy w końcu roku 1930 liczba właścicieli książeczek oszczędnościowych wynosiła 3848 osób, to w roku sprawozdawczym liczba ich wyniosła 6518, a przeciętny stan oszczędności kwotę 245,-zł. Taką przeciętną stanu oszczędności z równoczesnym znacznym powiększeniem liczby osób oszczędzających, należy uznać jako zjawisko gospodarcze zdrowe, świadczące o rozszerzeniu się podstawy kapitalizacyjnej w społeczeństwie. Gdy jeszcze 6 lat temu, jedna książeczka Instytucji naszej przypadła na 20 mieszkańców powiatu chojnickiego, to dziś już jedna książeczka przypada na 12 mieszkańców.

Doceniając znaczenie wychowawcze w kierunku podniesienia kultury gospodarczej drogą propagowania idei oszczędności, Instytucja nasza i w roku sprawozdawczym położyła specjalnie nacisk na młodzież szkolną, która nadal pod względem ilości posiadanych książeczek oszczędnościowych zajmuje pierwsze miejsce w ogólnej klasyfikacji podziału zawodowego. Gdy w roku ubiegłym na terenie powiatu chojnickiego istniało 35 Szkolnych Kas Oszczędności, opartych o Powiatową Komunalną Kasę Oszczędności w Chojnicach, to w roku sprawozdawczym ilość ich wzrosła do 45, i 1818 dzieci szkolnych oszczędzających, co stanowi 15 % dzieci, uczęszczających do publicznych szkół powszechnych na terenie powiatu chojnickiego. Główną to zasługą nauczycielstwa szkół powszechnych, które swą mozolną obywatelską pracą krzewi ideę oszczędności i przezorności gospodarczej wśród młodzieży szkolnej.

W dowód uznania tej pracy, Instytucja nasza przyznała premie zbiorowe dla szkół wyróżniających się w akcji oszczędnościowej w wysokości zł. 950,-, które zostały zużyte przez P.P. Kierowników Szkół na potrzeby szkolne.

Pogotowie kasowe

Do pogotowia kasowego należy zaliczyć następujące pozycje bilansowe:

Kasa - gotowizna	zł. 100.057,13
Pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.	zł. 82.349,60
Pozostałość w Komunalnym Banku Kredytowym . . .	zł. 62.386,45
razem:	zł. 244.793,18

co stanowi 15 procent stanu wkładów. Oprócz tego ma Kasa zapewniony redyskont weksli w Banku Polskim i Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu na łączną sumę zł 475.000,-, co przedstawia dalsze 30 procent stanu wkładów, czyli, że Kasa ma możność zgromadzenia w stosunkowo krótkim czasie 45 procent stanu wkładów na zabezpieczenie ich płynności. Pozatem posiada Kasa jeszcze papierów wartościowych według kursu z dnia 31 grudnia 1936 r. na sumę zł. 148.242,53 z ewentualną możliwością ich upłynnienia w drodze sprzedaży lub lombardu.

Utrzymanie w pogotowiu wysokich rezerw gotówkowych ogranicza wprawdzie obroty kredytowe Kasy i wpływa ujemnie na jej dochody, ale pozwala jej natomiast wywiązywać się ze zobowiązań wobec wkładców w najtrudniejszych nawet warunkach, co utrwala tylko to zaufanie, jakim się Kasa powszechnie cieszy.

Rachunki bieżące kredytowe (czekowe)

Na żądanie klientów, oprócz rachunków oszczędnościowych, Kasa otwiera również rachunki bieżące (czekowe), które w roku 1936 wykazały dalszy wzrost, co do ilości czynnych kont jak, i liczby operacyj.

Ilość r-ków na dzień 31. 12. 1935 wynosiła	143	
W r. 1936 otwarto nowych r-ków	40 =	183
„ „ zamknięto r-ków		21
Pozostało r-ków czynnych na dzień 31. 12. 1936 r.		162

Obrót zaś na tych r-kach wynosił ..

Saldo na dzień 1. 1. 1936 r.	zł. 147.649,28	
W roku 1936 dokonano wpłat na sumę .	zł. 2.747.062,54	
Dopisano za rok 1936 odsetek	zł. 4.105,46	= 2.898.817,28
W roku 1936 dokonano wypłat na sumę		zł. 2.732.802,60
Saldo na dzień 31 grudnia 1936		zł. 166.014,68

Z ogólnej ilości 162 posiadaczy r-ków bieżących należało do:

1) samorządów i instytucyj społecznych	(60 kont)	zł	41.576,21
2) rolników i ogrodników	(7 „)	zł	3.799,52
3) rzemieślników i przemysłowców	(28 „)	zł	67.768,80
4) kupców	(34 „)	zł	42.418,31
5) innych (urzędników, wolnych zawodów i t. d. . . .	(33 „)	zł	10.451,84
razem j. w. . .	162 kont	zł	166.014,68

Ogółem wkłady i lokaty na dzień 31. 12. 1936 r. wynosiły:

na 6518 r-kach oszczędnościowych	zł	1.596.472,95
„ 162 „ bieżących (czekowych)	zł	166.014,68
„ 13 „ otwartego kredytu (salda kred.)	zł	9.033,08
razem na 6693 r-kach	zł	1.771.520,71

Rachunki różnych wierzycieli

Rachunki te zmniejszyły się dalej w roku 1936 ze 177.752,12 na zł 18.146,67. Na rachunkach tych znajdowały się pozycje z redyskontu weksli, dyskontu akceptów Banku Akceptacyjnego oraz pożyczki zaciągnięte przez Kasę. Obecnie rachunki te wykazują jedynie należności z częściowych wpłat dłużników Kasy na poczet pretensyj wekslowych, hipotecznych i skarg, na pokrycie należytości sądowych oraz sumy pozostające do dyspozycji różnych osób i t. p.

Stopniowo coraz bardziej Instytucja opiera się w swej działalności kredytowej tylko na własnych kapitałach wkładowych. Z redyskontu weksli korzystaliśmy tylko w Banku Polskim i to w bardzo skromnych rozmiarach, obecnie wogóle Kasa nie korzysta z kredytu redyskontowego. Przyznany Kasie kredyt redyskontowy w kwocie złotych 475.000,- organa Kasy traktują nie jako stałe źródło środków na rozszerzenie działalności kredytowej, ale tylko jako rezerwę wypłacalności, z której Kasa będzie mogła czerpać płynne środki jedynie w razie potrzeby na uregulowanie pilnych zobowiązań, gdy inne środki Kasy na to nie wystarczą.

Kasa i lokaty na rachunkach bieżących w Bankach

Kasa i sumy do dyspozycji na rachunku żyrowym w Banku Polskim, rachunku czekowym w P. K. O. oraz rachunku bieżącym w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu wynoszą w dniu 31 grudnia 1936 r. zł 244.793,18, w porównaniu ze zł 105.927,36 z końca roku poprzedniego.

Rachunek funduszu wyrównawczego

Rachunek ten stanowi rezerwę na pokrycie ewentualnych strat kursowych na papierach wartościowych i zwiększył się w roku 1936 o zwyżkę na kursie papierów „Funduszu zasobowego“ w kwocie zł 1.264,29, natomiast zmniejszył się w roku sprawozdawczym o zniżkę na kursie „Funduszu obrotowego“ w kwocie 2.462.03 i Funduszu emerytalnego zł 1.120,25, czyli zmniejszył się — po potrąceniu zwyżki na papierach „Funduszu zasobowego“ — o zł 3.592.28 i wynosi obecnie zł 85 859,61.

Papiery wartościowe

Stan papierów wartościowych „Funduszu obrotowego“ wzrósł w roku sprawozdawcz. przez zakup o zł 370,30 wartości kursowej, a zmniejszył się o zł 2.462.03 przez zniżkę na kursie i wynosi z końcem

roku 1936 zł 68.790,38. W tej sumie mieszczą się posiadające bezpieczeństwo pupilarne polskie państwowe papiery procentowe i papiery przez Państwo gwarantowane oraz papiery niemieckie.

Papiery wartościowe „Funduszu zasobowego" zwiększyły się w roku 1936 o zł 1.264,29 drogą zwyżki kursowej na papierach niemieckich i wynoszą z końcem roku zł 58.282,90.

Papiery wartościowe „Funduszu emerytalnego" wynoszą z końcem roku zł 21.169,25.

Łączny stan papierów wartościowych „Funduszu obrotowego, zasobowego i emerytalnego" wynosi zł 148.242,53.

Działalność kredytowa

W roku sprawozdawczym nastąpił dalszy poważny wzrost działalności kredytowej. Tak jak w okresie poprzednim, tak i w roku sprawozdawczym Instytucja nasza zasilała odpowiednimi kredytami życie gospodarcze powiatu chojnickiego, pozbawione wydatnej pomocy banków prywatnych. Polityka kredytowa Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności szła i idzie w kierunku udzielania kredytów jak najszerszym warstwom ludności, a przede wszystkim rolnikom, rzemieślnikom, przemysłowcom i kupcom.

Trwające jednak jeszcze trudności finansowe rolnictwa i pochodzące stąd niebezpieczeństwo zamrożenia kredytów w razie niewłaściwego ich zużycia, nakazywały jednak wzmożoną ostróżność przy udzielaniu pożyczek, zwłaszcza na ogólne cele obrotowe. Kredytów na cele specjalne Kasa udzielała zasadniczo bez ograniczeń, pragnąc zapewnić warsztatom pracy zaopatrzenie się w niezbędne środki produkcji. Należy jednak podkreślić, jako zjawisko charakterystyczne, silny spadek zapotrzebowania na kredyty nakładowe, wywołane niewątpliwie zmniejszeniem się rentowności produkcji odnośnych warsztatów i wynikającym stąd przechodzeniem warsztatów do ekstensywnych metod gospodarowania.

Pragnąc w dzisiejszych trudnych warunkach kredytowych przyjść z pomocą odnośnym grupom społeczeństwa, Kasa, poza zabezpieczeniem środków, niezbędnych dla zachowania normalnego trybu gospodarowania, dąży przede wszystkim do zapewnienia warsztatom, najbardziej dotkniętym przez kryzys, możliwych ulg w spłacie kredytów bankowych, czy to w postaci prolongat, czy też konwersji zobowiązań.

Stopa procentowa od udzielonych pożyczek wynosi obecnie 8 procent w stosunku rocznym. Organa Kasy dążą jednak do dalszego obniżenia stopy procentowej od wszystkich pożyczek i o ile stosunki gospodarcze na to pozwolą obniżenie tej stopy nastąpi w najbliższym czasie. Organa Kasy zdają sobie dokładnie sprawę z tego, że w obecnych warunkach gospodarczych więcej, niż kiedykolwiek ma rację bytu tylko kredyt tani i do popierania i stosowania tej zasady jest powołana Komunalna Kasa Oszczędności jako wykładnik dobra społecznego, a nie tylko przedsiębiorstwa do wypracowywania wysokich zysków.

Dyskont weksli

Wobec zupełnego nieomal zahamowania rozwoju kredytu długoterminowego przez Banki Państwowe, główną dziedziną działalności Kasy stanowił w roku 1936 kredyt krótko - i średnioterminowy. To też Kasa udzielała w dość szerokiej formie kredytu w dyskoncie weksli, przy czym - o ile kredyt taki jest stały, lub też przekracza kwotę zł 1.000,00 —, musi być on zabezpieczony dodatkową hipoteką.

Z kredytu dyskontowego korzystało w roku 1936 osób 62, dyskontując 1268 weksli, a mianowicie:

	3 rolników	5	weksli	na	sumę	zł	2,700,—
	8 rzemieślników	271	„	„	„	zł	48.531,35
	10 przemysłowców	447	„	„	„	zł	285.157,25
	24 kupców	501	„	„	„	zł	109.829,61
	17 innych	44	„	„	„	zł	6.648,06
razem	62 osób	1268	weksli	na	sumę	zł	452.866,27

Pożyczki wekslowe

Najważniejszą jednak formą działalności kredytowej Kasy — o ile chodzi o liczbę udzielonych pożyczek — były pożyczki wekslowe, które to pożyczki udzielane są na spłaty w równych ratach kwartalnych w okresie przeciętnie 2-ch lat.

Jest to najbardziej w ostatnim czasie rozpowszechniony typ kredytów, zwłaszcza dla drobnych rolników, rzemieślników, kupców itd.; mają bowiem oni możność spłacania swego zadłużenia w przeciągu dłuższego czasu i w niewielkich ratach. Pożyczki takie przyznane są za poręką conajmniej 2-ch majątkowo odpowiedzialnych osób, przy czym przy sumach ponad zł 1.000,— wymagane jest z reguły dodatkowe zabezpieczenie na hipotece we formie kaucji.

W roku sprawozdawczym udzielono 500 pożyczek na ogólną sumę zł 153.018,35 i tak:

	235 rolnikom	na ogólną sumę	zł 77.406,35
	42 rzemieślnikom	„ „ „	zł 16.530,—
	3 przemysłowcom	„ „ „	zł 2.700,—
	18 kupcom	„ „ „	zł 8.550,—
	202 urzędnikom i innym	„ „ „	zł 47.832,—
razem jak wyżej	500 pożyczek	na ogólną sumę	zł 153.018,35

Stan pożyczek jednak się zmniejszył na skutek przepisania wielu z tych pożyczek, a powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r., na konta z należności z tytułu układów konwersyjnych.

Stan pożyczek wekslowych wykazuje z końcem roku sprawozdawczego 923 kont na zł 296.871,46.

Na stan ten składają się:

1) pożyczki wekslowe	840 kont na	zł 264.666,—
2) weksle protestowane	14 „ „	zł 1.968,14
3) weksle skarżone	69 „ „	zł 30,237,32
razem	923 kont na	zł 296.871,46

Z pośród pożyczek wekslowych ad 1) wynoszących zł 264.666,— jest zabezpieczonych hipotecznie zł. 94.376,— czyli 36 procent tychże pożyczek.

Weksle protestowane i zaskarżone, wykazane powyżej ad 2) i 3) przedstawiają 8 1/2 procent ogólnego stanu pożyczek wekslowych i weksli dyskontowanych. Zabezpieczonych jest z nich hipotecznie zł 24.328,99, czyli 75 1/2 procent.

Zarząd Kasy dochodzi pretensyj skarżonych w drodze egzekucji, względnie tam, gdzie to jest możliwe, w drodze zamiany zobowiązań tych na pożyczki długoterminowe.

Rachunki bieżące otwartego kredytu

Kredyty w rachunkach bieżących udzielane są naogół rzadko i przeważnie jako kredyty dodatkowe, w wypadkach, gdy kredyt potrzebny jest klientowi nie odrazu, lecz w miarę potrzeby, przy jednoczesnym stałym i większym obrocie na r-ku; są one zabezpieczone – oprócz weksli gwarancyjnych — bądź hipoteką, bądź (rzadziej) papierami wartościowymi.

Wypłaty z tych r-ków w roku 1936 (z dopisaniem odsetek) wynosiły:

na r kach 1 rolnika	zł 779,60
„ „ 6 rzemieślników	zł 24.482,98
„ „ 4 przemysłowców	zł 4.293,41
„ „ 5 kupców	zł 38.365,46
„ „ 1 instytucji społecznej	zł 11,28
„ „ 2 innych	zł 222,97
razem na 19 r-kach	zł 68.155.70

Pożyczki terminowe na zastaw

Dział pożyczek tych, udzielanych poprzednio tylko w sporadycznych wypadkach, uruchomiony został właściwie dopiero w 1935 r., a to w celu uprzystępnienia tą drogą szerszym warstwom społeczeństwa korzystania z lombardu papierów wartościowych, co odżywczo wpływa na uaktywnienie rynku kapitałowego.

Pożyczki na zastaw udzielane są tylko pod zabezpieczenie papierów, posiadających pupilarne bezpieczeństwo, oraz akcyj Banku Polskiego — w granicach do 75 procent wartości giełdowej.

Z przyznanej w r. 1936 sumy otrzymało pożyczek:

2	rolników i ogrodników na	zł	85,—
3	rzemieślników „	zł	270,—
1	przemysłowiec „	zł	3.000,—
2	kupców „	zł	425,—
99	urzędników „	zł	14.407,87
2	wolnych zawodów „	zł	1.700,—
2	innych „	zł	80,—
1	związek komunalny „	zł	2.000,—
razem 112	pożyczek na	zł	21.967,87

Pożyczki na skrypty dłużne

Dział pożyczek tych uruchomiony został również właściwie dopiero w roku 1935. Dział ten stanowi trzecią co do wielkości cyfrę w bilansach. Podobnie jak hipoteki wyzyskują kapitał wkładów oszczędnościowych kredytem długoterminowym, tak pożyczki na skrypty dłużne zużytkowują zebrane sumy w formie kredytów średnioterminowych. Jest to działalność nader ważna, gdyż Kasa zasila te upośledzone rodzaje życia gospodarczego, które bez jej pomocy wegetowałyby bez odżywczego przypływu kapitałów obrotowych, lub byłyby zdane na łaskę i niełaskę lichwiarzy.

Jednak Kasa napotyka przy udzielaniu pożyczek na skrypty dłużne na większe trudności, albowiem mało stosunkowo jest zgłaszających się, którzyby mogli dać odpowiednie zabezpieczenie hipoteczne. Przy tym zauważa się, że pożyczki na skrypty dłużne przyznawane są za poręką conajmniej 2-ch majątkowo odpowiedzialnych osób, przy czym przy sumach ponad zł 1.000,— wymagane jest z reguły dodatkowe zabezpieczenie w formie kaucji hipotecznej.

To też w roku sprawozdawczym niewiele stosunkowo udzielono pożyczek na skrypty dłużne. Z przyznanej w roku 1936 sumy otrzymało pożyczek:

10	rolników	na	zł	18.296,—
5	rzemieślników	„	zł	2.391,—
3	przemysłowców	„	zł	11.560.—
4	kupców	„	zł	5.200,—
17	urzędników	„	zł	10.530,95
4	wolne zawody	„	zł	4.300,—
1	właściciel nieruchomości	„	zł	500,—
1	związek samorządowy	„	zł	17.565,68
razem 45	pożyczek	na	zł	70.343,63

Pożyczki hipoteczne

O ile pożyczki wekslowe, na zastaw i na skrypty dłużne udzielane są naogół w niewielkich sumach i przeważnie na drobne inwestycje, zakup inwentarza (żywego i martwego), lub pilne bieżące

potrzeby gospodarcze, o tyle pożyczki hipoteczne — bardzo rzadko — przyznane są w sumach stosunkowo większych i na uruchomienie warsztatów oraz na inwestycje poważniejsze, na spłatę większych (uciążliwych) długów, a przede wszystkim na dokończenie budowli.

Oczywiście uzyskanie pożyczki hipotecznej uzależnione jest od posiadania uregulowanej hipoteki, a także od możności zabezpieczenia pożyczki na I szym miejscu hipoteki, wzgl. w granicach do 50 procent szacunku rynkowego nieruchomości.

Pożyczki hipoteczne udzielane są w złotych w złocie i na spłaty ratalne półroczne — w okresie jednak nieco dłuższym, niż inne (przeciętnie w ciągu 5 10 lat, gdy inne 2 lat). Są one z tego powodu mniej płynne od innych pożyczek; zastrzega jednak sobie Kasa, w razie potrzeby, możność wcześniejszego ich wypowiedzenia w całości (za ćwierćrocznym uprzedzeniem), uzależnia też ich przyznanie od dostatecznej dochodowości obiektu hipotecznego wzgl. dochodu pożyczkobiorcy.

Z przyznanej w roku 1936 sumy otrzymało pożyczek:

	1 rolnik	na	zł 1.700,—
	1 przemysłowiec (przeksięgowanie)	„	zł 25.000,—
	4 kupców	„	zł 40.213,—
	2 urzędników	„	zł 7.000,—
	1 właściciel nieruchomości	„	zł 1 500,—
	1 instytucja samorządowa	„	zł 950,—
razem	10 pożyczek	„	zł 76 363,—

OGÓŁEM. POMOC KREDYTOWA,
udzielona przez Powiatową Komunalną Kasę Oszczędności w Chojnicach na r. 1936 wynosiła:

Rodzaj kredytu:	Ilość osób	%	Suma zł gr	%
dyskonto weksli	62	8,3	452.866,27	53,7
pożyczki wekslowe	500	66,8	153.018,35	18,2
pożyczki na r-kach bieżących	19	2,6	68 155,70	8,1
pożyczki na zastaw	112	15	21.967,87	2,6
pożyczki na skrypty dłużne	45	6	70.343,63	8,3
pożyczki hipoteczne	10	1,3	76.363,—	9,1
ogółem:	748	100%	842.714,82	100%

Akcja oddłużeniowa

Akcja ta, rozpoczęta w latach poprzednich, prowadzona była nadal i w roku sprawozdawczym aż do jej ukończenia t. j. do 31 października 1936 r. Instytucja nasza kontynuowała akcję konwersyjną kredytów rolniczych za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego. Ogólna suma układów konwersyjnych zwiększyła się o zł 107.213,—. Ogółem zawarto i zatwierdzono 232 układów na sumę zł 451.405,—.

Głównym zadaniem konwersji kredytów rolniczych było polepszenie sytuacji finansowej rolnika, umożliwienie mu przetrwania ciężkich czasów kryzysowych przez dostosowanie obsługi zobowiązań do jego możliwości płatniczych. Dzięki obniżeniu oprocentowania długów rolniczych do 4½ % i rozterminowania spłaty tych długów na okres od 10 do 14 lat, rolnik jest w możności obsługiwać zaciągnięte długi. To też stwierdzić możemy, że układy konwersyjne przyniosły znaczne odprężenie w sytuacji dłużników, czego dowodem są zupełnie zadawalające wpływy z tytułu odsetek z tych układów.

Wyjątek stanowi kilku dłużników, u których zauważono zupełny zanik moralności płatniczej; nie chcą oni tego zrozumieć, że Kasa Oszczędności pewnych ściśle określonych granic przekroczyć nie może i grają na zwłokę w oczekiwaniu wydarzeń, któreby miały nawet sam kapitał dłużny zredukować. Wobec tych opieszałych dłużników Kasa wdrożyła kroki egzekucyjne.

Organa Kasy z jednej strony ułatwiają ludności przebrnięcie ciężkiego kryzysu, z drugiej natomiast strony dbają o to, aby skutki przesilenia nie naraziły na szwank podstawy finansowej Instytucji.

Inkaso

Wzrastające z roku na rok inkaso, zwiększyło się w roku 1936 w ogólnej swej ilości

z 1190 sztuk w r. 1934 do 1548 w r. 1935, aż do 1898 sztuk w r 1936.

W porównaniu z rokiem 1934 ilość weksli przyjętych do inkasa wzrosła o 60%. Tak znaczny i stały wzrost inkasa weksli w Kasie nastąpił na skutek obniżki taryfy inkasowej. Stawka prowizyjna, pobierana przez Instytucję naszą, wynosi obecnie zł 0,40 od sztuki. Obniżona prowizja inkasowa cieszy się uznaniem, na dowód czego służyć może fakt, że gdy w roku 1934 ogólna ilość nadesłanych weksli do inkasa wynosiła 1190 sztuk, to w roku 1936 wzrosła do 1898 sztuk. Na wzrost ilości operacyj inkasowych Kasy wpływa i ten fakt, że zainkasowane kwoty wpłacane są bezpośrednio na konta czekowe zleceniodawców w P. K. O., dzięki czemu klienci P. K. O. mogą bezzwłocznie dysponować gotówką.

Rachunek strat i zysków

Rachunek strat i zysków wykazuje po stronie dochodów zł 171.300,23, zaś po stronie wydatków zł 160 184,34 i daje końcowy czysty zysk w kwocie zł 11.115,89 t. j. o zł 5.267,77 mniej, niż w ubiegłym roku sprawozdawczym. Tak mały zysk, wykazany w roku sprawozdawczym tłumaczy się tym, że organa Kasy spisały dla czystości bilansu straty poniesione na dłużnikach z lat dawniejszych, oraz spisano pewne straty na nieruchomościach Kasy, powstałe na skutek spadku wartości nieruchomości. Ogółem odpisano na dłużnikach i nieruchomościach zł 29.911,35.

Koszty administracyjne

Koszty administracyjne wynosiły w roku 1936 zł 52.683,05 t. j. o 4.272,89 zł więcej, niż w roku 1935, a to w związku z udzieleniem premii Szkolnym Kasom Oszczędności oraz uruchomieniem oddziału Kasy w Brusach; wszystkie jednak wydatki administracyjne w roku sprawozdawczym były czynione z dużą oszczędnością przy dalszym usprawnieniu technicznym.

Nieruchomości Kasy

Według stanu z dnia 1 stycznia 1936 r. wszystkie nieruchomości Kasy wynosiły			zł 111.828,85
W ciągu roku sprawozdawczego Kasa nie nabyła żadnej nieruchomości; natomiast wybudowała nowy parkan masywny od strony ulicy Okrężnej za . .			zł 2.077,99
razem			zł 113.906,84
W roku 1936 sprzedano:			
1) 8,7177 ha gruntu z rozparcelowanego majątku p. Stefana Lipińskiego - Brusy karta 42 za . .	zł 5.840,80		
2) ubyło przez odpisanie na wyrównanie w związku z wahaniami koniukturalnymi cen	zł 10.028,85	=	zł 15.869,65
Stan nieruchomości w dniu 31. 12. 1936 r. według wartości obiegowej			zł 98.037,19

Stan nieruchomości według wartości obiegowej przedstawia się następująco:

1) gmach Kasy z placem budowlanym, położony w Chojnicach przy ulicy Gdańskiej	zł 83.037,19
2) nieruchomości w Łęgu - nabyte po p. Władysławie Sowińskim . .	zł 15.000,—
razem j. w. . .	zł 98.037,19

Własny majątek Kasy Oszczędności

Majątek ten przedstawia się w dniu 31 grudnia 1936 r. jak następuje:

Kapitał zakładowy	zł 300.000,—
Fundusz zasobowy	zł 165 082,74
„ wątpliwych pretensyj	zł 33 840,73
„ emerytalny	zł 31.400,66
„ wyrównawczy	zł 85.859,61
„ amortyzacji nieruchomości	zł 4.197,32
razem	zł 620.381,06

Tu należy zaznaczyć, że fundusze własne Kasy wynoszą 39 procent stanu wkładów z 31 grudnia 1936 r.

Dorobek oraz wzrastające zaufanie społeczeństwa nietylko powiatu chojnickiego, ale i sąsiednich powiatów do Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach, której znaczenie gospodarcze jest powszechnie znane, dają podstawę do uzasadnionych optymistycznych horoskopów na przyszłość.

Szczegółowe dane o działalności Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności za rok 1936 zamieszczamy w postaci zestawień i rachunków bilansowych na następnych stronnicach sprawozdania.

CHOJNICE, w lutym 1937 r.

ZARZĄD
POWIATOWEJ KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
w Chojnicach

Naczelnik:

(—) JÓZEF LIPSKI
dyrektor.

Zastępca naczelnika:

(—) ROMAN PRZEWOSKI
zast. dyrektora.

Przegląd szczegółowy rachunków funduszu obrotowego

L. b.	*Pozycje czynne bilansu*		zł	gr	zł	gr
1	Kasa:					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		36.463	32		
	Wpłynęło w ciągu roku		4.613.665	09		
	Razem		4.650.128	41		
	Wypłacono		4.550.071	28		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		100.057	13	100.057	13
2	Rachunki bieżące w bankach: (mające charakter rezerw kasowych)					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		69.464	04		
	Przybyło		4.199.277	78		
	Razem		4.268.741	82		
	Ubyło		4.124.005	77		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		144.736	05	144.736	05
3	Waluty obce:					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		45	83		
	Skupiono w ciągu roku		27.826	95		
	Razem		27.872	78		
	Sprzedano w ciągu roku		27.664	28		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		208	50	208	50
4	Papiery wartościowe własne:					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		83.458	11		
	Zakupiono w ciągu roku		370	30		
	Dopisany zysk na kursie		-	—		
	Razem		83.828	41		
	Przelano na Fundusz Emerytalny	13.886,88				
	Odpisana strata na kursie	2.462,03	16.348	91		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		67.479	50	67.479	50
5	Papiery wartościowe Funduszu Zasobowego:					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		57.018	61		
	Zakupiono w ciągu roku		—	—		
	Dopisany zysk na kursie		1.264	29		
	Razem		58.282	90		
	Sprzedano		—	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		58.282	90	58.282	90
	Do przeniesienia				370 764	08

Ł. b.	*Pozycje bierne bilansu*	zł	gr	zł	gr
1	**Kapitał zakładowy:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	300.000	—		
	Przybyło	—	—		
	Razem	300.000	—		
	Ubyło	–	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	300.000	—	300.000	—
2	**Fundusz zasobowy:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	145.488	24		
	Przybyło	19.594	50		
	Razem	165.082	74		
	Ubyło	—	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	165 082	74	165.082	74
3	**Fundusz wątpliwych pretensyj:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	33.840	73		
	Przybyło z czystego zysku	—	—		
	Razem	33 840	73		
	Spisano na straty na dłużnikach niewypłacalnych	—	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	33.840	73	33.840	73
4	**Fundusz wyrównawczy:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	88.177	60		
	Przybyło za zwyżkę na papierach wartościowych	—	—		
	Razem	88.177	60		
	Ubyło za zniżkę na papierach wartościowych	2.317	99		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	85,859	61	85.859	61
5	**Fundusz amortyzacji nieruchomości:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	2.236	58		
	W ciągu roku wpłynęło przez odpisanie na amortyzację nieruchomości	1.960	74		
	Razem	4.197	32		
	Ubyło	—	-		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	4.197	32	4.197	32
	Do przeniesienia			588.980	40

L. b.	*Pozycje czynne bilansu*		zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia				370.764	08
6	**Banki i K. K. O. Nostro:**					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		12.766	83		
	Przybyło		—	—		
		Razem	12.766	83		
	Ubyło		2.502	50		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		10.264	33	10.264	33
7	**Weksle zdyskontowane:**					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		116 183	69		
	Zdyskontowano		452.866	27		
		Razem	569.049	96		
	Spłacono		458 142	76		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		110.907	20	110.907	20
8	**Pożyczki wekslowe:**					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		305.535	—		
	Udzielono pożyczek wekslowych		153.018	35		
		Razem	458.553	35		
	Spłacono w tym czasie wzgl. przeksięgowano na inne rodzaje pożyczek		193.887	35		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		264.666	—	264.666	—
9	**Weksle protestowane i w skardze:**					
	Z lat poprzednich i z roku sprawozdawczego		130.292	45		
	W roku 1936 pobrano na spłatę		98.086	99		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		32.205	46	32.205	46
10	**Rachunki bieżące otwartego kredytu:**					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		80.442	56		
	Obrót po stronie „Winien"		1.445.959	35		
		Razem	1.526.401	91		
	Obrót po stronie „Ma"		1.455.479	53		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		70.922	38	70.922	38
11	**Pożyczki terminowe na zastaw:**					
	Stan 1 stycznia 1936 r.		63.109	40		
	Udzielono pożyczek		21.967	87		
		Razem	85.077	27		
	Spłacono z umorzeniem		29.104	05		
	Stan 31 grudnia 1936 r.		55.973	22	55.973	22
	Do przeniesienia				915.702	67

L. b.	*Pozycje bierne bilansu*	zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia			588.980	40
6	**Wkłady oszczędnościowe:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r. na książeczkach 5666	1.450.936	70		
	W ciągu roku złożono oszczędności, na nowe książeczki 2136	1.281 996	31		
	Do tego przybywają skapitalizowane odsetki za I i II półrocze 1936 r.	64.269	87		
	Razem na książeczkach 7.802	2.797.202	88		
	W ciągu roku podjęto oszczędności, w tym ubyło książeczek 1284	1.200.729	93		
	Stan 31 grudnia 1936 r. na książeczkach 6518	1.596.472	95	1.596.472	95
7	**Rachunki bieżące (czekowe):**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	147,649	28		
	Wpłynęło	2.747.062	54		
	Odsetki, dopisane w roku 1936	4.105	46		
	Razem	2.898.817	28		
	Wypłacono	2.732 802	60		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	166.014	68	166.014	68
8	**Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	3.083	55		
	Obroty po stronie „Winien" jak i „Ma" wykazano pod pozycją 10 stanu czynnego				
	Stan 31 grudnia 1936 r.	9.033	08	9.033	08
9	**Redyskonto weksli:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	—	—		
	W ciągu roku redyskontowano	20.520	—		
	Razem	20.520	—		
	Wykupiono z redyskonta w tymże czasie	20.520	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	—	—	—	—
10	**Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	60.150	—		
	W ciągu roku zdyskontowano weksli w kwocie	—	—		
	Razem	60.150	—		
	Wykupiono z dyskonta w tymże czasie	60.150	—		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	—	—	—	—
	Do przeniesienia			2.360.501	11

L. b.	*Pozycje czynne bilansu*	zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia			915.702	67
12	**Pożyczki na skrypty dłużne:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	408.954	80		
	Udzielono pożyczek	70.343	63		
	Razem	479.298	43		
	Spłacono z umorzeniem	153.798	41		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	325.500	02	325.500	02
13	**Pożyczki hipoteczne:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	586.686	63		
	Udzielono pożyczek	76.363	—		
	Razem	663.049	63		
	Spłacono z umorzeniem	65.924	25		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	597.125	38	597.125	38
14	**Należytości z tytułu układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet konwersyjny Banku Akceptacyjnego:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	340.997	27		
	W ciągu roku przeniesiono z innych rodzajów pożyczek na skutek zawartych i zatwierdzonych układów	107.213	—		
	Razem	448.210	27		
	Spłacono z umorzeniem	28.315	96		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	419.894	31	419.894	31
15	**Odsetki zaległe:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	22.170	89		
	Dopisano zaległe odsetki za rok 1936	2,038	66		
	Razem	24.209	55		
	Spłacono w ciągu roku	21 805	69		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	2.403	86	2.403	86
16	**Nieruchomości:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	111.828	85		
	W ciągu 1936 r. Kasa nie nabyła żadnych nieruchomości; wybudowała natomiast parkan masywny za	2.077	99		
	Razem	113.906	84		
	W roku sprawozdawczym sprzedano nieruchomość w Brusach	5.840	80		
	Ubyło przez odpisanie na wyrównanie w związku z wahaniami koniunkturalnymi cen	10.028	85		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	98.037	19	98.037	19
	Do przeniesienia			2.358.663	43

L. b.	*Pozycje bierne bilansu*	zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia			2.360.501	11
11	**Kredyty udzielone Kasie:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	103.961	13		
	W ciągu roku zaciągnięto nowych pożyczek	—	—		
	Razem	103.961	13		
	Spłacono w tymże roku	103.961	13		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	—	—	—	—
12	**Rachunek różnych wierzycieli:**				
	Stan 31 grudnia 1936 r.	18.146	67	18.146	67
13	**Sumy przechodnie:** (rozliczenia międzyokresowe)				
	Stan 31 grudnia 1936 r.	—	—	—	—
	Do przeniesienia			2.378.647	78

L. b.	*Pozycje czynne bilansu*	zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia			2.358.663	43
17	**Ruchomości:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	12.158	30		
	Przybyło w ciągu roku	1.729	70		
	Razem	13.888	—		
	Odpisano 10 proc. na amortyzację	1.388	80		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	12 499	20	12.499	20
18	**Rachunek różnych dłużników:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	-	—		
	Przybyło	506 214	74		
	Razem	506.214	74		
	Ubyło	487.613	70		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	18.601	04	18.601	04
	Suma pocycyj czynnych bilansu:			2.389.763	67
19	**Depozyty obce:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	1.303.608	07		
	W ciągu roku przyjęto	410.514	91		
	Razem	1.714.122	98		
	Wydano	263 495	07		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	1.450.627	91	1.450.627	91
20	**Inkaso należytości obcych:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	29.429	41		
	W ciągu roku przyjęto	723.810	81		
	Razem	753.240	22		
	W ciągu roku zainkasowano	710.913	80		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	42 326	42	42.326	42
21	**Pokrycie Funduszu Emerytalnego:**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	30.722	59		
	W ciągu roku wpłynęło	9.344	23		
	Razem	40.066	82		
	W ciągu roku wypłacono emerytur	8.666	16		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	31.400	66	31.400	66
	Razem			1.524.354	99
	Ogółem:			3 914 118	66

L. p.	*Pozycje bierne bilansu*	zł	gr	zł	gr
	Z przeniesienia			2.378.647	78
14	Zysk za rok 1936	11.115	98	11.115	89
	Suma pozycyj biernych bilansu :			2.389.763	67
15	**Różni za depozyty :**				
	Jako depozyty obce, wykazane pod pozycją 19 stanu czynnego	1.450.627	91	1.450.627	91
16	**Wierzyciele za inkaso :**				
	Jako inkaso należytości obcych, wykazanych pod pozycją 20 stanu czynnego	42.326	42	42.326	42
17	**Fundusz emerytalny :**				
	Stan 1 stycznia 1936 r.	30.722	59		
	Przybyło ze składek emerytalnych i innych	9.344	23		
	Razem	40.066	82		
	Ubyło na skutek wypłaconych emerytur	8.666	16		
	Stan 31 grudnia 1936 r.	31.400	66	31.400	66
	Razem			1.524.354	99
	Ogółem :			3.914.118	66

Straty

Rachunek strat

	Wyszczególnienie	zł	gr	zł	gr
1	**Odsetki wypłacone i dopisane:**				
	a) od wkładów oszczędnościowych	66.171	97		
	b) od rachunków bieżących	4.288	95		
	c) od redyskonta weksli	103	41		
	d) od zastawu papierów i od kredytów, udzielonych Kasie	—	—		
	e) różne inne	1.018	26	71.582	59
2	**Prowizje wypłacone:**			339	78
3	**Koszty administracyjne:**				
	a) wydatki osobowe	34.082	50		
	b) świadczenia socjalne	2.996	12		
	c) wydatki rzeczowe	15.604	43	52.683	05
4	**Podatki i opłaty skarbowe:**			—	—
5	**Amortyzacja:**				
	a) nieruchomości 2% od zł 98.037,19	1.960	74		
	b) ruchomości 10% od zł 13.888.—	1.388	80	3.349	54
6	**Odpisy na dłużnikach**			19.882	50
7	**Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych**			—	04
8	**Różnice kursowe na papierach wartościowych**			2.317	99
9	**Różne i strata na nieruchomościach przejętych od dłużników**			10.028	85
10	**Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego**			—	—
11	**Nadwyżka**			11.115	89
	Razem			171.300	23

Zgodnie z uchwałą Rady Kasy z dnia 24 lutego 1937 r. podzielono zysk z roku 1936 następująco:

a) na fundusz zasobowy (art. 44 ust 2)	zł.	5.560.09
b) na fundusz gwarancyjny (art. 74)	zł.	555.80
c) na fundusz zasobowy (art. 44 ust. 3)	zł.	2.500,—
d) na cele społeczne	zł.	2.500,—
razem jak wyżej	zł.	11.115.89

i zysków za rok 1936

Zyski

	Wyszczególnienie	zł	gr	zł	gr
1	**Odsetki pobrane i dopisane**				
	a) od weksli	32.980	18		
	b) od rachunków bieżących	5.991	61		
	c) od pożyczek terminowych na zastaw	4.849	37		
	d) od pożycz. na skrypty dłużne	21.330	30		
	e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych	31.160	09		
	f) od papierów wartościowych	2.845	–		
	g) od K. K. O. i banków	1.489	75		
	h) od układów konwersyjnych zł 17.562.61 pomoc odsetkowa Skarbu Państwa zł 4.633.44	22.196	05		
	i) różne inne	5.025	98	127.868	33
2	**Prowizje pobrane**			2.664	16
3	**Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych i sprzedanych papierach wartościowych**			1.215	11
4	**Różnice kursowe na papierach wartościowych**			—	—
5	**Dochód netto z nieruchomości**			—	—
6	**Odzyskane straty**			2.712	49
7	**Opłaty na koszty administracji**			6.208	90
8	**Różne dochody**			28.313	25
9	**Odpis z funduszu wyrównawczego**			2.317	99
10	**Strata**			—	—
	Razem			171.300	23

CHOJNICE, dnia 10 lutego / 24 lutego 1937 r.

ZARZĄD KASY:

Józef Lipski, nacz. Zarządu i Dyrektor
Roman Przewoski, zast. nacz. i dyrektora
Bronisława Januszewska, księgowa.

RADA KASY:

Tadeusz Lipski, starosta powiatowy, przewodniczący
Kaliksta Ciemiński,
Stanisław Grochowski,
Aleksander Konitzer,
Damazy Kropidłowski,
Leonard Wróblewski.

KOMISJA REWIZYJNA:

Bronisław de Morże Czernic, notariusz przewodniczący
Ks. Józef Czapiewski, proboszcz,
Jan Tyborski.

STATYSTYKA
wkładów oszczędnościowych

Wkłady według poszczególnych miesięcy

Miesiąc	Wkłady oszczędnościowe za wypowiedzeniem						Łączna suma wkładów oszczędnościowych		Salda kredytowe na rachunkach bieżących		Łączna suma wkładów i sald kredytowych na rachunkach bieżących		Ilość kont
	dziennym		od 1 do 3 miesięcy		ponad 3 miesiące								
	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
Grudzień 1935 r.	686.134	46	399.041	17	365.761	07	1.450.936	70	150.732	83	1.601.669	53	5809
Styczeń 1936 r.	653.099	66	441.514	57	366.269	81	1.460.884	04	151.879	—	1.612.763	04	5836
Luty	649.378	10	443.910	63	380.636	46	1.473.925	19	169.929	56	1.643.854	75	5959
Marzec	659.669	99	446.035	73	389.602	24	1.495.307	96	166.191	29	1.661.499	25	6163
Kwiecień	666.096	98	445.611	23	387.483	88	1.499.192	09	166.735	24	1.665.927	33	6472
Maj	642.950	97	486.815	60	383.511	62	1.473.267	59	159.353	97	1.632.621	56	6616
Czerwiec	632.035	36	462.697	03	382.341	48	1.477.073	87	229.549	10	1.706.622	97	6695
Lipiec	661.923	98	437.784	12	383.828	76	1.483.536	86	152.129	38	1.635.666	24	6751
Sierpień	616.845	17	437.071	—	395.120	46	1.449.036	63	167.959	03	1.616.995	66	6775
Wrzesień	640.708	84	432.412	04	397.236	97	1.470.357	85	181.545	71	1.651.903	56	6812
Październik	650.586	17	434.965	10	397.840	27	1.483.391	54	135.590	83	1.618.982	37	6101
Listopad	709.334	04	440.664	80	409.980	95	1.559.979	79	140.246	07	1.700.225	86	6442
Grudzień	719.861	66	461.667	96	414.943	33	1.596.472	95	175.047	76	1.771.520	71	6693

Właściciele kont według zawodów:

L. p.	Wyszczególnienie	Ilość kont	Stosunek %-owy do ilości kont	Suma zł	gr	Stosunek %-owy do ogólnej sumy wkładowej
1	Dzieci, młodzież szkolna	2252	36,1	44 779	69	2,8
2	Młodzież akademicka	4	—	4.391	38	0,2
3	Urzędnicy państwowi	224	3,4	79.442	83	4,9
4	„ samorządowi	43	0,6	8.035	75	0,5
5	„ instytucyj o charakterze publ. prawn.	20	0,3	12.289	15	0,8
6	Pracownicy prywatni	54	0,8	29.849	14	1,9
7	Urzędnicy wojskowi, oficerowie i t. d.	59	0,9	2.275	58	0,1
8	Duchowieństwo	24	0,3	15.347	16	0,9
9	Emeryci i inwalidzi	51	0,7	22.590	63	1,4
10	Rzemieślnicy	339	5,2	91.891	53	5,8
11	Przemysłowcy	100	1,5	128,432	17	8.2
12	Kupcy	343	5,2	225.885	49	14,2
13	Rolnicy	1466	22,2	328.008	85	20,5
14	Wolne zawody (lekarze, dentyści, aptekarze, adwokaci, i t. d.	40	0,6	38.596	63	2,4
15	Robotnicy	283	4,3	26.798	65	1,6
16	Służba domowa	155	2,3	5.829	97	0,4
17	Właściciele nieruchomości	16	0,1	12.934	63	0,8
18	Bez zawodu	727	11,1	324.869	29	20,2
19	Spółdzielnie	2	--	23.414	55	1,5
20	Spółki z ogr. odp., spółki akcyjne i t. d	6	—	1.257	69	0,1
21	Organizacje społeczne, dobroczynne i t. d.	65	0,9	5.694	05	0,3
22	Związki wyznaniowe	128	1,9	34.825	69	2,6
23	Instytucje finansowe	6	—	9.781	86	0,6
24	Instytucje państwowe, samorządowe, prawno publiczne i t. d.	86	1,3	51.274	37	3,2
25	Książeczki na okaziciela	25	0,3	67.976	22	4,1
	Ogółem	6518	100 %	1.596.472	95	100 %

Podział kredytów według stanu z dnia 31 grudnia 1936 roku

L. p.	Zawód wzgl. przedsiębiorstwo korzystające z kredytu	Liczba dłużników	Ogólna suma		Weksle zdyskontowane			Pożyczki wekslowe			Rachunki bieżącego kredytu otwartego			Pożyczki terminowe na zastaw			Pożyczki na skrypty dłużne			Pożyczki hipoteczne			Należytości z tytułu układów konwersyjnych		
					Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma		Liczba dłużników	Suma	
			zł	gr		zł	gr		zł	gr		zł	gr		zł	gr		zł	gr		zł	gr		zł	gr
I	Rolnictwo	765	804.112	57	3	1.800	—	503	156.856	–	1	779	60	7	4.084	92	10	141.05[illegible]	03	21	79.616	71	220	419.894	31
II	Przemysł	36	245.417	09	6	7.270	—	11	16.635	—	5	7.060	09	—	—		5	35.000	—	9	179.452	—	–	—	—
III	Rzemiosło	118	136.129	22	5	10.175	—	77	21.492	—	6	24.482	98	3	21.041	71	4	2.057	50	23	56.880	03	—	—	—
IV	Handel	91	281.964	16	18	91.078	20	32	24.677	–	5	38.365	46	5	3.420	—	10	24.235	—	21	100.188	50	—	—	—
V	Urzędnicy publiczni i prywatni	291	79.340	64	2	300	—	197	34.386	—	2	222	97	70	19.452	52	14	6.828	65	6	18.150	50		—	—
VI	Wolne zawody i właściciele nieruchomości	74	107.534	31	2	284	–	20	10.620	—	–	—	—	8	2.951	12	7	4.734	55	37	88.944	64	—	—	–
VII	Instytucje samorządowe i społeczne	22	190.490	52	—	—	–	—	—	–	1	11	28	2	5.022	95	9	111.593	29	10	73.863	—	—	--	—
		1397	1.844.988	51	36	110.907	20	840	264.666	—	20	70.922	38	95	55.973	22	59	325.500	02	127	597.125	38	220	419.894	31

BILANS

na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny

Bilans roczny

L. p.	Wyszczególnienie	zł	gr	zł	gr
1	Kasa i sumy do dyspozycji:				
	a) gotowizna	100.057	13		
	b) pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.	82.349	60		
	c) pozostałość w Bankach Państw. i Komun.	62.386	45	244.793	18
2	Waluty obce			208	50
3	Papiery wartościowe				
	a) papiery państwowe	22.637	77		
	b) papiery wartościowe niemieckie	75.417	13		
	c) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych	27.707	50	125.762	40
4	Banki i K. K. O. Nostro			10.264	33
5	Weksle zdyskontowane			110.907	20
6	Pożyczki wekslowe			264.666	—
7	Weksle protestowane:				
	pochodzące z dyskontu i pożyczek wekslowych	32.205	46	32.205	46
8	Rachunki bieżące otwartego kredytu:				
	a) zabezpieczone hipoteką	70.178	93		
	b) zabezpieczone innemi wartościami	743	45	70.922	38
9	Pożyczki terminowe na zastaw:				
	a) papierów wartościowych i książeczek oszczędnościowych	13.222	90		
	b) innych wartości	42.750	32	55.973	22
10	Pożyczki na skrypty dłużne			325.500	02
11	Pożyczki hipoteczne			597.125	38
12	Należności z tytułu układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			419.894	31
13	Odsetki zaległe			2.403	86
14	Nieruchomości			98.037	19
15	Ruchomości			12.499	20
16	Różne			18.601	04
	Razem			2.389.763	67
17	Depozyty			1.450.627	91
18	Inkaso			42.326	42
19	Pokrycie Funduszu Emerytalnego			31.400	66
	Razem			1.524.354	99
	Ogółem			3.914.118	66

CHOJNICE, dnia 10 lutego / 24 lutego 1937 r.

RADA KASY

Przewodniczący: (—) Lipski, starosta powiatowy

Członkowie:

(—) Kaliksta Ciemiński (—) Stanisław Grochowski (—) Aleksander Konitzer
(-) Damazy Kropidłowski (—) Leonard Wróblewski

na 31 grudnia 1936 r.

Stan bierny

L. b.	Wyszczególnienie		zł	gr	zł	gr
1	Kapitał zakładowy				300.000	—
2	Fundusz zasobowy				165,082	74
3	Fundusze specjalne: a) Fundusz wątpliwych pretensyj		33.840	73	33.840	73
4	Fundusz wyrównawczy				85.859	61
5	Fundusz amortyzacji nieruchomości				4.197	32
6	Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych:					
	a) bezterminowe	kt. 82	41.683	69		
	b) terminowe	kt. 4	9,590	68	51.274	37
		kt. 86				
7	Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych					
	a) bezterminowe	kt. 5574	678.177	97		
	b) terminowe do 3 mies.	kt. 329	461,667	96		
	c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe	kt, 529	405.352	65	1.545.198	58
		kt. 6432				
8	Rachunki bieżące:					
	a) instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych	kt. 27	32.492	53		
	b) osób fizycznych i prawno-prywatn.	kt. 135	133.522	15	166.014	68
		kt. 162				
9	Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu				9.033	08
10	Różne				18.146	67
11	Nadwyżki: a) za rok sprawozdawczy		11.115	89	11.115	89
		Razem			2.389.763	67
12	Różni za depozyty				1.450.627	91
13	Różni za inkaso				42.326	42
14	Fundusz emerytalny				31.400	66
		Razem			1.524.354	99
		Ogółem			3.914.118	66

ZARZĄD KASY:

(—) Józef Lipski, naczelnik Zarządu i dyrektor (—) Roman Przewoski, zastępca nacz. i dyr.

(—) Bronisława Januszewska, księgowa.

Zgodność bilansu i rachunku strat i zysków z księgami i inwenturami Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności potwierdzamy,

KOMISJA REWIZYJNA:

(—) Bronisław de Morże Czernic, notariusz - przewodniczący

(--) Ks. Józef Czapiewski, proboszcz (—) Jan Tyborski

Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności

w Chojnicach

została uruchomiona w roku 1881 jako Powiatowa Kasa Oszczędności powiatu chojnickiego na podstawie statutu, uchwalonego przez Radę Powiatową, dnia 28 lutego 1881 roku. Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 roku oraz rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 26. marca 1928 roku nadano Kasie na podstawie nowego statutu, zatwierdzonego przez Wojewodę Pomorskiego dnia 8-go listopada 1928 roku, litera dziennika III — F 611/28 i 17 maja 1930 roku N. III C 1979 firmę:

„Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach"

POWIATOWA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

jest instytucją prawa publicznego o pupilarnej pewności, mającą na celu rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie składania oszczędności w sposób, zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i godziwe od niego odsetki, oraz udostępnianie kredytu.

ZA WSZELKIE ZOBOWIĄZANIA KASY ODPOWIADA

związek samorządu powiatu chojnickiego, jako związek poręczający Kasy, całym majątkiem powiatu, wszystkimi jego dochodami oraz całą siłą podatkową mieszkańców.

WKŁADY NA KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE KASY

mają charakter funduszów ulokowanych z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnym), co daje zupełnie pewną gwarancję ich całości.

KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE KASY

przyjmowane będą jako kaucje i wadia, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, narówni z kaucjami i wadiami, składanymi w gotówce (art. 37 ust. 2 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X. 1934 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 95 poz. 860.)

TAJEMNICA WKADÓW PRAWNIE CHRONIONA

Nawet w wypadkach e g z e k u c y j wypłata wierzytelności, wynikających z książeczek oszczędnościowych Kasy, może nastąpić tylko za ich przedstawieniem, przy czym w k ł a d y d o w y s o k o ś c i 2500,— zł. według artykułu 37 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X 1934 roku (Dz. U. Rz. P. Nr. 95 poz. 860) w o l n e s ą o d z a j ę c i a.

20,–